

Årsrapport 2020 for Kompetansenettverket i palliasjon, for ressurssykepleiere i Ahus sitt opptaksområde.

Kort historikk og bakgrunn: Ressurssykepleier nettverket ble etablert av Liv Dale (tidligere leder for Palliativt team, Ahus) i 2006. Denne samarbeidsavtalen var gjeldende frem til man begynte planene om reetablering av nettverket i 2018.

Noe av det som har vært utfordrende helt fra start, har vært forankring av nettverket på ledernivå, slik at ressurssykepleierne fikk avsatt tid til å utøve sin funksjon, samt delta på fagdager og samlinger i regi av nettverket. Dette medførte at nettverket eksisterte litt på siden av linjene i både 1. og 2. linjetjenesten, og dermed ble sårbart i forhold til stabilitet og forutsigbarhet. Noe av intensjonen bak en reetablering, var å sikre en sterkere forankring på ledernivå.

Høsten 2018 hadde Kristin Skutle fra Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) - Akershus og Liv Dale møter med Samhandlingsavdelingen på Ahus. De fikk godkjent mandat til å utarbeide forslag til ny samarbeidsavtale som regulerer nettverket, samt utarbeide struktur for etablering av lokalt nettverk, mandatet de sendte inn ble godkjent i «Samarbeidsutvalget» (SU) 6. september 2018.

Med reetableringen ble styringsgruppen lagt ned og arbeidsgruppen ble satt som øverste organ. Den 25. februar 2019, hadde vi første møte i arbeidsgruppen til «Kompetansenettverk for ressurssykepleiere i palliasjon, i Ahus opptaksområde».

I 2019 startet arbeidsgruppen å utarbeide forslag til Funksjonsbeskrivelse, Kompetanseplan, Strategi, Handlingsplan og Retningslinje som regulerer samarbeid i kompetansenettverket om palliative kreftpasienter og andre alvorlig syke.

Retningslinjen ble sendt ut på høring til kommunene / bydelene vinteren 2020.

Retningslinjen for Kompetansenettverk for ressurssykepleiere mellom Akershus universitets sykehus HF (Ahus) og kommunene i opptaksområdet, ble godkjent i «Helsefelleskapet for Ahus og bydelene» som den gang het «Samarbeidsforum» (SF) og SU september 2020. Med denne retningslinjen ble nettverket forankret på ledernivå i både Helseforetak og kommuner/bydeler tilhørende Ahus sitt opptaksområde, og er førende for arbeidsgruppens funksjon.

Hva er nettverkets intensjon?

Nettverket skal arbeide for å bygge opp og spre kompetanse i palliasjon og kreftomsorg, samt å bedre samhandling mellom sykehus og kommuner/bydeler/sykehjem i samme område for at pasientene og deres pårørende skal oppleve best mulig trygghet, kontinuitet, tett oppfølging og god symptomlindring.

I utgangen av år 2020 var vi ca 200 ressurssykepleiere i opptaksområdet. Vestby kommune har gått ut av opptaksområdet vårt og Kongsvinger området har kommet til i 2020. Nettverket er delt inn i områder (se oversiktsbilde), med egne områdeledere.

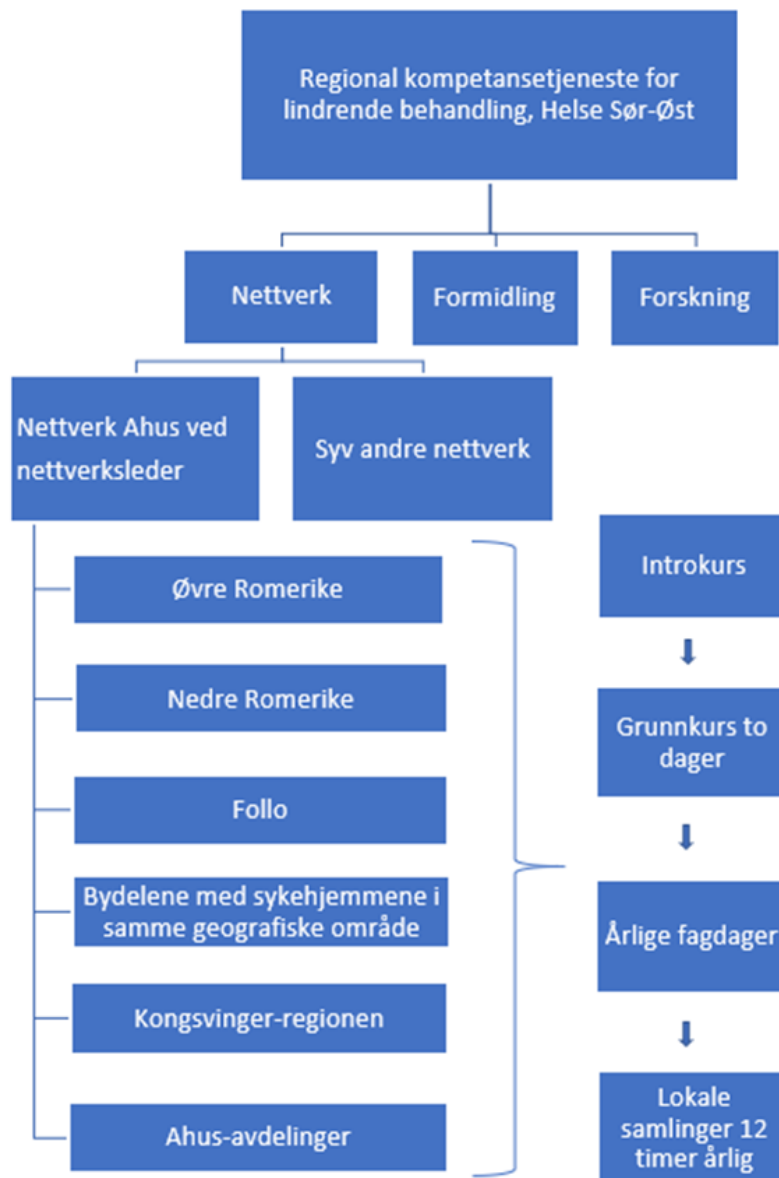
Kompetansenettverket er regulert av nasjonale føringer:

- Pasient- og brukerrettighetsloven, Helse- og omsorgsdepartementet (2020)
- Spesialisthelsetjenesteloven, Helse og omsorgsdepartementet (2020)
- Helse- og omsorgstjenesteloven, Helse- og omsorgsdepartementet, 2020)

- Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen, IS-2800, Helsedirektoratet (2019)
- Meld. St. 24(2019 –2020) Lindrende behandling og omsorg - Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve
- Nasjonal kreftstrategi 2018-2022. Leve med kreft, Helse- og omsorgsdepartementet
- Nasjonale anbefalinger, råd og pakkeforløp, Helsedirektoratet
- Anbefaling for organisering av kompetansenettverk i palliasjon og kreftomsorg i region sør-øst
- Rapport om tilbudet til personer med behov for lindrende behandling og omsorg mot livets slutt – Å skape liv til dagene, IS-2278, Helsedirektoratet (2016)
- SINTEF rapport «Evaluering av tjenestetilbudet til personer med behov for lindrende behandling og omsorg» (2016)
- NOU 2017: «Liv og død» Palliasjon til alvorlig syke og døende

<https://helsedirektoratet.no/palliasjon/nasjonale-faglige-rad-for-lindrende-behandling-i-livets-slutfase>

Oversiktsbilde over Kompetansenettverket:

Arbeidsgruppen har:

- jobbet ut ifra føringer i Retningslinjen som regulerer nettverket, i tillegg til Strategi, Handlingsplan og Kompetanseplan
- sendt ut Funksjonsbeskrivelse for signering av hver enkelt ressursykepleier og deres leder
- hatt fire møter i 2020
- arrangert filming av tre-dagers introduksjonskurs / grunnkurs og distribuert opptakene til nye ressursykepleiere og deres ledere

- etablert egne møter for områdeledere og USHT / Sykehjemsetaten iverksettes i 2021
- hatt to samlinger for ressurspsykepleiere i hvert område høsten 2020
- skrevet årsrapport ut fra Handlingsplanen for 2020

Medlemmer i arbeidsgruppen:

Liv Dale Palliativt senter (leder, sluttet i august 2020).

Anette Skurdal Botnen, Palliativt team Ahus (leder fra aug. 2020, før det fagansvarlig)

Vanlige medlemmer:

Hege Berntzen, USHT – Viken / Akershus

Reidun Hov, USHT –Innlandet / Hedmark

Ellen Bjerkeset, Regional kompetansetjeneste i lindrende behandling (KLB), Helse Sør-Øst

Solrun Merete Tjøstheim, Sykehjemsetaten (SYE) i Oslo

Vibeche Fahsing, Kreftforeningen

Karoline Skedsmo, Lovisenberg Diakonale Høgskole

Siv Ødegård, Enhet for lindrende behandling (ELB) Skedsmotun

Områdeledere:

Gunn Kristin Broen Larsen, Kongsvinger

Linda Mari Lysen, Kongsvinger (sykehus- palliativt team)

Mona Lyngdal, Follo

Aina Lilleberg, Nedre Romerike

Monica Albrigtsen, Øvre Romerike

Inger Anne Baardseth, Bydelene i Oslo

Kathrine Brenne, Palliativ sengepost Ahus

(Torill Tufte, Statsforvalteren i Viken, informeres om arbeidsgruppen via møte referat.)

- USHT Innlandet (Hedmark) er tatt inn i arbeidsgruppen pga. samarbeid opp mot Kongsvinger området, som nå er under Ahus.
- Liv Dale som var leder for Kompetansenettverket, gikk av med pensjon og gav derfor stafettpinnen videre til Anette Skurdal Botnen som ny leder for nettverket fra august 2020. Anette Skurdal Botnen har i hele 2020 jobbet fast 50% med nettverket.

Måloppnåelse av handlingsplan for 2020-2021:

1. Pasient- og pårørendearbeid:

«Pasientens helsetjeneste», «Brukeren i sentrum» og «Hva er viktig for deg som gjennomgående visjon:

Vi har hatt opplæring i forhåndssamtaler i introduksjonskurset og i Follo på en lokal områdesamling. Det er også delt case i samlingene. Vi har jobbet noe med brukerperspektiv. Når det gjelder kontakt med brukerutvalg så hadde vi presentasjon av Kreftforeningen, Fransiskushjelpen og andre palliative tilbud i opptaksområdet på introkurset.

Etter områdesamlinger sender vi ut Mentimeter som evaluering, slik at deltagerne kan få gitt tilbakemelding og vi har mulighet til å forbedre oss.

Plan for 2021:

Jobbe videre med systematisk forbedringsarbeid, dele flere case og bruke forbedringsmetodikk og etisk refleksjon som metode.

2. Kompetanse:

Nettverket har kompetansestrategi med systematisk opplæring for alle ressurspsykeleiere:

Gjort video-opptak av introduksjons- og grunnkurs (totalt tre hele dager) for ressurspsykeleiere og en halv dag for deres ledere. Dette er sendt ut til alle ressurspsykeleierne og deres ledere. Da kurset gjennomføres digitalt, har vi ingen liste over gjennomføring, vi anbefaler at kurset tas og får tilbakemeldinger om at kurset er nyttig. NSF har godkjent det digitale kurset i 2 år.

Vi har hatt to områdesamlinger i hvert av de lokale områdene i nettverket.

Ressurspsykeleierne er informert om det Digitale læringsløpet som ligger ute på Kompetansebroen.no under tema lindring. Dette er anbefalt å ta/bruke i undervisning.

Satsningsområde for 2021:

Fokusere på bruk av refleksjon /etisk refleksjon og «det å lære videre» i lokale samlinger.

Planene i Kompetansenettverket sikrer at nettverket følger opp og samarbeider med lokale områdeledere:

Det har vært jevnlig dialog mellom områdeledere, leder i Kompetansenettverket og USHT/ Sykehjemsetateten. Leder for Kompetansenettverket har sammen med USHT Innlandet

(Hedmark) og Viken (Akershus) og Sykehjemsetaten og områdeledere etablert egne arbeidsmøter. Første møte er satt til januar 2021.

Satsningsområde 2021:

Jobbe videre med å fordele arbeidsoppgaver mellom leder, områdeleder og USHT/Sykehjem, men pga. korona situasjonen er dette utsatt. Fokus nå er at alle bidrar der de kan, slik at vi hjelper hverandre med å holde nettverket oppe, tross restriksjoner.

Etisk refleksjon er del av alle fagdager og lokale områdesamlinger:

Dette har vi hatt fokus på, men er også noe vi ønsker fokus på videre.

Kontinuerlig forbedringsarbeid er del av alle fagdager og lokale områdesamlinger:

Vi ønsker å jobbe mere med at forbedringsmetodikk benyttes (enkle metoder)

Det gis opplæring ut fra den enkelte lokale nettverksgruppes behov.

Nettverket legger til rette for hospitering som metode for kompetanseutvikling:

Ut ifra smittevern hensyn, har det ikke har vært mulig å gjennomføre.

Dette bør prioriteres hvis smittesituasjonen tillater det: Lage struktur på hospitering, innhente forskning og informasjon – hvor kan man hospitere? Reflektere over hva man ønsker å lære og hvordan man vil benytte dette i etterkant for egen del og andre på sin arbeidsplass.

Satsningsområde 2021: Hvis mulig, lage en mini gruppe av representanter i arbeidsgruppen for å se på hvordan dette kan bedre tilrettelegges.

3. Organisasjon og drift av nettverket

Nettverket forankres i retningslinje

Retningslinjen for Kompetansenettverk for ressurspsykeleiere mellom Akershus universitets sykehus HF (Ahus) og kommunene i opptaksområdet, ble ferdigstilt i 2020 etter samarbeid med Avdeling for Samhandling på Ahus. Retningslinjen er satt til revidering i 2022.

Nettverket har godkjent Strategi, Handlingsplan og Kompetanseplan, samt

Funksjonsbeskrivelse for ressurspsykeleiere

Dette ble gjennomgått og godkjent i arbeidsgruppen våren 2020. Det ble distribuert via mail til alle kommuner/bydeler og ressurspsykeleiere og deres ledere. Nye ressurspsykeleiere og deres ledere i nettverket får dette når de melder seg inn. Disse vil bli gjennomgått årlig.

Nettverket har nye funksjonsbeskrivelser med underskrift av alle ressursykepleiere og deres ledere

Funksjonsbeskrivelsen ble godkjent i arbeidsgruppen i 2019 og er sendt ut sammen med nevnte planer over. Denne skal signeres av nye ressursykepleiere og nærmeste leder på at de er kjent med nettverkets formål og planer, og har forstått hva deltagelse av nettverket innebærer av forpliktelser. Vi mangler noen signerte funksjonsbeskrivelser, og dette følges opp av nettverksleder. Arbeidet med funksjonsbeskrivelser er et kontinuerlig arbeid.

Retningslinje som regulerer nettverket og planer for arbeidet til nettverket, ligger på Kompetansebroen.no, under tema Lindring.

Nettverket har oppdaterte navnelister

Leder har ansvar for navnelister over ressursykepleiere, listene er av personvern hensyn lagret i P360 på Ahus (med § unntatt offentligheten). Vi er ved utgangen av 2020 ca. 200 ressursykepleiere i nettverket.

Lokalt nettverk er startet opp i alle områder

Vi har markedsført nettverket på Kompetansebroen.no, samlinger sender vi ut på mail. Det planlegges Face Book grupper for de enkelte områdene.

Vi har gjennomført planlagte samlinger og funnet tema som enten vi eller ressursykepleierne har ønsket.

Plan og årshjul vil det bli jobbet med, det er også ønskelig å forsøke å sette datoer for samlinger ca. ett år frem i tid.

Vi har planlagt samlinger i de forskjellige områdene og informasjon har gått ut på mail. Vi håper at vi i løpet av 2021 skal kunne iverksette fysiske samlinger.

Vi har fått mange gode tilbakemeldinger på at nettverket er reetablert og i gang igjen.

Ressursykepleierne synes det er nyttig med påfyll og selve nettverket gjør at det er lettere å ta kontakt med andre i nettverket, når den enkelte lur på noe.

4. Ledelsesforankring

Nettverket er synlig og kjent, og har ressursykepleiere fra de aller fleste avdelinger/soner i alle kommuner/bydeler/sykehjem

Vi har markedsført nettverket til postmottak i kommuner/bydeler, kreftkoordinatorer, tidligere ressursykepleiere med flere.

Informerer via oppdaterte nettsider, sendt ut nyhetsbrev sommer/jul og videresender nyhetsbrev fra KLB eller annet aktuelt, som sendes leder for nettverket.

Bidra til at flest mulig ledere deltar på introduksjonsdager for nye ressursykepleiereda.

Da kurset ble digitalt, vet vi ikke hvor mange ledere som har tatt kurset, men alle ledere er oppfordret til å ta det, dette blir også viktig videre. Alle ledere er informert om kurset via mail.

5. Samhandling

Det legges til rette for gode pasientforløp på tvers av kommune/bydel/sykehjem/helseforetak og på tvers av yrkesgrupper

Vi jobber for at avdelinger/kommuner/bydeler/sykehjem skal samarbeide best mulig rundt pasientforløp. Vi jobber ut fra nasjonale faglige råd. Vi har også snakket om forbedringsmetodikk og hatt undervisning om etisk refleksjon som metode i noen av områdene, dette er et kontinuerlig arbeid det vil jobbes videre med,

Nettverket bidrar til økt bruk av individuell plan. Dette har det vært fokus på via introkurs/grunnkurs.

Lokale nettverk bidrar til å øke bruken av IP med erfaringsdeling, gjerne med utgangspunkt i case; hvordan fungerte dette, hva kunne vært gjort annerledes, dette skal det jobbes videre med.

Andre punkter:

- **Nettverkets aktiviteter i 2020:** Ahus opptaksområde har vært hardt rammet av koronasmitte, dette har vanskeliggjort endel av arbeidet. Tross disse vanskene har vi klart å reetablere nettverket, rekruttert nye ressursykepleiere, holdt digitalt introduksjonskurs/grunnkurs og lokale områdesamlinger. Fagdager som skulle vært avholdt i oktober, ble utsatt til 18/1-21 som en digital fagdager på 3 timer via Norsk helsenett. Tema var ALS fakta, tverrfaglighet og lindring. Pga. korona situasjonen ble planlagte fysiske fagdager med introkurs og grunnkurs på våren 2020 gjort om til digitale fagdager. Disse dagene ble filmet på forsommeren 2020 og sendt ut på mail i oktober 2020. Dette lot seg gjøre takket være at vi fikk midler fra Bundi-stiftelsen til å filme fagdager og hjelp til å legge video filmer ut på Youtube.
- Det ble søkt Bundistiftelsen om midler til fagdager og vi fikk 55,600 kr. Pga korona situasjonen har Anette Skurdal Botnen vært i dialog med advokaten som drifter stiftelsen, da vi trengte å bruke midlene annerledes, bl.a. til video opptak av introduksjonskurs/grunnkurs.

Fokusområder i lokale samlinger:

Bydelene, sykehjem, Ahus

- 22.09.20: Fysisk oppstartsmøte med generell info for Ahus avdelinger og bydeler
- 24.09.20: Sykehjemmene eget digitalt møte
- 14.12.20. Etikk SME Morten Magelssen, + SME-modellen v/ Kathrine og Inger Anne.

Follo:

- 14.09.20 oppstartsmøte med generell info. Fysisk møte.
- 10.11.20 Den døende pasient» V/ Lise Sørgaard Ahus. Pilotprosjekt: Forhåndssamtale. Erfaringer fra Høyås bo og rehabiliteringssenter v/ Ane Holand Hansen.

Kongsvinger:

- 29.09.20 Oppstartsmøte med generell info. Fysisk møte.
- 01.12.20. Heidi Skutlaberg Wiig, «Empatisk kommunikasjon» + Reidun Hov «informerte om midler som kommunene kan søke på»

Øvre Romerike:

- 05.09.20 Oppstartsmøte med generell info. Fysisk møte.
- 01.12.20. 13.15 -14.00 Behandlingsavklaringer og etikk v / Lillian Lillemoen + Ressurspersonrollen og lederstøtte v/ Monica og Hege

Nedre Romerike:

- 08.10.20 Oppstartsmøte med generell info. Fysisk møte.
- 26.11.20. Simen A Steindal "Hvordan identifisere den døende pasienten + Erfaringer med nettverksarbeid ved Unni Skogstad fra Lillestrøm kommune og Aina Lilleberg fra Aurskog-Høland kommune

Denne rapporten sendes ut til alle ressurspsykepleiere med ledere, samt andre samarbeidspartnere.

Referent: Anette Skurdal Botnen for arbeidsgruppen.